



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ

REGULATORY AUTHORITY FOR PORTS

Γρ. Λαμπράκη 150, 18535 Πειραιάς

Τηλ.: 210- 4191966 Fax: 210-4191888

e-mail : info@raports.gr

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 39/2022

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 105^η

ΘΕΜΑ 5^ο :«Υποβολή Εισηγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 11)».

Στις 22 Δεκεμβρίου 2022, ημέρα Πέμπτη, ώρα 12:00, τα Μέλη της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων» (Ρ.Α.Λ.) συνήλθαν στην **105η Συνεδρίαση**, δια ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της Απόστολου Γ. Παπαποστόλου, προκειμένου να συζητήσουν και να λάβουν απόφαση επί των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης.

ΠΑΡΟΝΤΑ ΜΕΛΗ:

ΠΑΡΟΝΤΑ ΜΕΛΗ:

1. Παπαποστόλου Γ. Απόστολος	Πρόεδρος
2. Ατταλιώτης Ε. Νικόλαος	Αντιπρόεδρος
3. Αγουρόγιαννης Ν. Παναγιώτης	Εισηγητής
4. Πολέμης Ε. Διονύσιος	Μέλος
5. Καμπούρης Γ. Φίλιππος	Μέλος
6. Μακρίδης Δ. Παρασκευάς (μέσω τηλ/ψης)	Μέλος
7. Σταύρου Δ. Πέτρος (μέσω τηλ/ψης)	Μέλος

ΑΠΟΝΤΑ ΜΕΛΗ:

1. Κουφός Γ. Παναγιώτης	Εισηγητής
2. Κουμπάρκης Δ. Γιώργος	Μέλος

Χρέη γραμματέως εκτελεί η Ανθυπασπιστής Λ.Σ. Δημητριάδη Αφ..

Στην αρχή της συζητήσεως ο κ. Πρόεδρος ανέφερε ότι φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής η από 19-12-2022 Εισηγήση, που αφορά το υπ' αριθμ. πρωτοκόλλου 3000.0/14073/2022 έγγραφο με θέμα «Υποβολή εισηγήσεων προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής», στο οποίο ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ζητά την υποβολή προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, εισηγήσεων εκ μέρους της Αρχής επί εκάστης αναφερόμενης σε αυτά υποθέσεως και εν προκειμένω στην εν λόγω υπόθεση (η με α/α 11 υπόθεση του πίνακα σχετικών εγγράφων ΡΑΛ της επιστολής). Η Αρχή καλείται να γνωμοδοτήσει σε ζητήματα σε σχέση με τη λειτουργία για την ανάπτυξη του συστήματος υπό τον τίτλο Hellenic Port Community System (H.P.C.S.) από την εταιρία Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά (Σ.Ε.Π.) Α.Ε.

Ο Εισηγητής κ. Αγουρόγιαννης Π. αναπτύσσει την από 19-12-2022 Εισήγησή του, που αφορά το ανωτέρω έγγραφο.

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της, και τη σχετική Εισήγηση.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

1. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Ο **N. 4389/2016 (Α'94)**, και ειδικότερα το κεφάλαιο ΙΔ' «ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ρ.Α.Λ. - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν.4389/2016» και τα αρ. 48 «Αρμοδιότητες Ρ.Α.Λ. - Τροποποίηση των άρθρων 112 και 113 του ν. 4389/2016».
- Ο **N. 4770/2021 (Α'15)**, και ειδικότερα το κεφάλαια Δ' «ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΠΟΗΓΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΕΣ» και το αρ. 24 «Εθνική Ενιαία Πλατφόρμα Λιμενικής Κοινότητας»
- Ο **N. 4404/2016 (Α'126)** «Για την κύρωση της από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 13 Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ και άλλες διατάξεις.»

2. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

Κεφάλαια τεκμηρίωσης εισήγησης:

A. Αρμοδιότητα Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων

B. Νομικό Πλαίσιο

Γ. Πραγματικά Περιστατικά**Δ. Επί της υπόθεσης****Α. Αρμοδιότητα Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων**

Σύμφωνα , με την παρ. 1 του άρ. 132 «Τελικές και μεταβατικές διατάξεις κεφαλαίου» του Ν. 4389/2016 προβλεπόταν ότι : «1. Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς το φορέα της εξουσίας ή της αρμοδιότητας που σχετίζεται με διατάξεις του παρόντος νόμου και εφόσον τα σχετικά ζητήματα δεν ρυθμίζονται από άλλη ειδικότερη διάταξη, αυτή επιλύεται ως εξής : α) [...] β) Όταν η αμφιβολία αφορά στην κατανομή της εξουσίας ή της αρμοδιότητας μεταξύ των φορέων του παρόντος νόμου, αυτή επιλύεται ως εξής : αα) Κάθε εξουσία ή αρμοδιότητα παρακολούθησης ή εποπτείας και ελέγχου συμμόρφωσης του παραχωρησιούχου με τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης αναφορικά με οποιαδήποτε λιμενική ζώνη της ελληνικής επικράτειας, ασκείται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής μετά από εισήγηση της ΡΑΛ.» και σύμφωνα με την παρ. 4 του ιδίου άρθρου. «4. Οι αρμοδιότητες που απονέμονται με τις διατάξεις του παρόντος, δεν θίγουν ειδικότερες διατάξεις νόμων που κυρώνουν Συμβάσεις Παραχώρησης και ερμηνεύονται υπό το πρίσμα των διατάξεων αυτών. Η άσκηση όλων των αρμοδιοτήτων που απονέμονται στη Ρ.Α.Λ. με τις διατάξεις των άρθρων 112 και 113 του παρόντος νόμου τελεί υπό την επιφύλαξη ειδικότερων Συμβάσεων Παραχώρησης ή των νόμων που έχουν κυρωθεί έως και τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.» Αντιστοίχως σύμφωνα με τις διατάξεις του τελικού άρθρου επιγραφόμενου «Παραρτήματα Ι έως 3.5» του ν. 4404/2016 (Α' 126), με τον οποίο κυρώνεται και κωδικοποιείται η σύμβαση παραχώρησης Ελληνικού Δημοσίου Ο.Λ.Π., στην Ρ.Α.Λ. απονέμονται οι παρακάτω αρμοδιότητες «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2.2 - Εξουσίες και Αρμοδιότητες της ΡΑΛ (α) Η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων και διατάξεων των συμβάσεων παραχώρησης στους λιμένες, η τήρηση των υποχρεώσεων των λιμένων στο πλαίσιο της σχετικής κείμενης- εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, κυρίως σε σχέση με δημόσιες συμβάσεις, συμβάσεις παραχώρησης και τους κανόνες ανταγωνισμού, την υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας στον λιμενικό τομέα, (β) Η διαμεσολάβηση και επίλυση διαφορών μεταξύ χρηστών και φορέων διαχείρισης, (γ) Η διαχείριση παραπόνων και η λήψη δεσμευτικών αποφάσεων επ' αυτών σε εύλογο χρονικό διάστημα, (δ) Η υποστήριξη προς τις αρμόδιες αρχές για την κατάρτιση προδιαγραφών δημοσίων συμβάσεων (παραχωρήσεις, εκμίσθωση χερσαίας ζώνης) και των σχετικών ανανεώσεων που προτείνονται από τον φορέα διαχείρισης, (ε) Η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των δημοσίων συμβάσεων, εξασφαλίζοντας ιδίως την τήρηση του συμφωνηθέντος επιπέδου εξυπηρέτησης, προσδιορίζοντας τα επίπεδα απόδοσης, επενδύσεων, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και τη συμμόρφωση με

τους χρηματοοικονομικούς στόχους, (στ) Η εξασφάλιση, σε συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού, της πιστής εφαρμογής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας στον κλάδο, η αποτροπή κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, εναρμονισμένων πρακτικών, εξοντωτικής τιμολόγησης και άλλων πρακτικών που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό, (ζ) Η έκδοση δεσμευτικών οδηγιών για θέματα σχετικά με την απλούστευση, διαφάνεια και εναρμόνιση τελών κοινού ενδιαφέροντος για όλους τους ελληνικούς λιμένες, προωθώντας τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ εγχώριων λιμένων, (η) Η γνωμοδότηση επί της μεθοδολογίας και του καθορισμού των τελών λιμενικών υπηρεσιών και των τελών λιμενικών υποδομών, (θ) Η γνωμοδότηση, κατόπιν σχετικού αιτήματος, στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου επί ειδικών θεμάτων λιμένων - περιλαμβανομένων και μέτρων για την ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του εθνικού λιμενικού συστήματος...»

Επομένως, η Ρ.Α.Λ. κρίνεται αρμόδια να εξετάσει την εν λόγω υπόθεση, και συναφώς να γνωμοδοτήσει στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής κατόπιν αποστολής σχετικού αίτημα για την παροχή εισήγησης εκ μέρους της Ρ.Α.Λ. κατ' άρ. 112, παρ. 2 και 132, Ν. 4389/2016, ως ισχύουν, μετά την έναρξη ισχύος του Ν.4770/2021.

Β. Νομικό Πλαίσιο

1.1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΟΛΠ

Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς», που ιδρύθηκε με τον ν. 4748/1930 (Α' 166) και αναμορφώθηκε με τον α.ν. 1559/1950 (Α' 252), που κυρώθηκε με τον ν. 1630/1951 (Α' 8), μετετράπη με το άρθρο πρώτο (παρ. 1) του ν. 2688/1999 (Α' 40) σε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Ανώνυμη Εταιρεία» και διακριτικό τίτλο «Ο.Λ.Π. ΑΕ», η οποία λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος. Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου τριακοστού πέμπτου του ν. 2932/2001 (Α' 145) ορίσθηκε ότι με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Α.Ε. με την επωνυμία «Ο.Λ.Π. ΑΕ», παραχωρείται στη δεύτερη το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων, κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων που ευρίσκονται εντός της Λιμενικής Ζώνης του Λιμένα Πειραιώς, στη σύμβαση δε αυτή ορίζονται, μεταξύ άλλων, η διάρκεια παραχώρησης του ανωτέρω δικαιώματος, το καταβαλλόμενο τίμημα, το ειδικότερο περιεχόμενο του εν λόγω δικαιώματος, η τιμολογιακή πολιτική της Ο.Λ.Π. ΑΕ σε ετήσια βάση, καθώς και οι υποχρεώσεις της και, ιδιαίτερα, οι σχετικές με την πληρότητα των παρεχομένων από αυτήν υπηρεσιών, τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και τη διασφάλιση της λειτουργικότητας και της ασφάλειας αυτών. Με το άρθρο πρώτο του ν. 3654/2008 «Κύρωση των Συμβάσεων Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π. ΑΕ)

και Θεσσαλονίκης (Ο.Λ.Θ. Α.Ε.), ρυθμίσεις για το προσωπικό της Ο.Λ.Π. Α.Ε. και της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. και άλλες διατάξεις» (Α' 57) κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου η από 13.2.2002 Σύμβαση Παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων, κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός της Λιμενικής Ζώνης του Λιμένα Πειραιώς, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Ανώνυμη Εταιρεία» (Ο.Λ.Π. Α.Ε.). Με τη σύμβαση αυτή ορίσθηκε ότι παραχωρείται στην Ο.Λ.Π. Α.Ε. το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων, κτιρίων και εγκαταστάσεων της χερσαίας λιμενικής ζώνης του Λιμένα Πειραιώς για χρονικό διάστημα πενήντα ετών, αρχόμενο την 13.2.2002, με τη ρητή διευκρίνιση ότι το παραχωρούμενο δικαίωμα περιλαμβάνει την χρήση και εκμετάλλευση για σκοπούς που σχετίζονται με την παροχή λιμενικών υπηρεσιών και εξυπηρέτησεων καθώς και την παραχώρηση του ίδιου δικαιώματος ή μέρους αυτού προς τρίτους, για τη συμβατική διάρκεια και υπό τους ειδικότερους όρους που προβλέπονται στη σύμβαση (βλ. τα άρθρα 1, 2 και 4 παρ. 4.1 της Σύμβασης, όπως οι παρ. 2.1 και 4.1 τροποποιήθηκαν από την ΥΑ 8322.03/12/08 (Β' 2372), καθώς και το άρθρο τρίτο παρ. 1 του ν. 3564/2008). Στο δε άρθρο 15 αυτής ορίζεται ότι οι όροι της σύμβασης είναι δυνατόν να τύχουν αναδιαπραγμάτευσης εν όλω ή εν μέρει είτε στις περιπτώσεις που απαιτείται πρόσθετο αντάλλαγμα, είτε σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής των συνθηκών κατά το άρθρο ΑΚ 388. Ουσιώδη μεταβολή των συνθηκών συμφωνείται ότι αποτελεί και οποιαδήποτε μείωση του ποσοστού συμμετοχής του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο της Ο.Λ.Π. Α.Ε. κάτω του ορίου του 51% (παρ. 15.1 περ. iii). Στη συνέχεια, η Ο.Λ.Π. Α.Ε. υπήχθη στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων 2011 - 2015 του ν. 3985/2011 (Α' 151) και εκδόθηκαν αποφάσεις της προβλεπόμενης στο άρθρο 3 του ν. 3049/2002 (Α' 212) Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, με τις οποίες μεταβιβάσθηκαν, με τη διαδικασία του άρθρου 2 παρ. 4 και 5 του ν. 3986/2011 (Α' 152), από το Ελληνικό Δημόσιο στην ανώνυμη εταιρεία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) Α.Ε.» (εφεξής ΤΑΙΠΕΔ), χωρίς αντάλλαγμα, στοιχεία της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου με σκοπό τη διάθεσή τους σε επενδυτές για την άντληση δημοσίων εσόδων προοριζομένων αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Συγκεκριμένα, με τις αποφάσεις 195/27.10.2011 (Β' 2501) και 206/25.4.2012 (Β' 1363) της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων μεταβιβάσθηκαν στο ΤΑΙΠΕΔ (το οποίο έχει αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων ΝΠΔΔ ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων – άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3986/2011, Α' 152) για τον ως άνω σκοπό, μεταξύ άλλων περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου, συνολικά (5.775.000 +

12.759.440 =) 18.534.440 μετοχές της ανώνυμης εταιρείας «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) Α.Ε.» που αντιστοιχούν σε ποσοστό (23,100% + 51,038% =) 74,138% του μετοχικού κεφαλαίου. Ακολούθως, το ΤΑΙΠΕΔ εξέδωσε την από 5.3.2014 Πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος προς απόκτηση πλειοψηφικής συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) Α.Ε.». Όπως αναφέρεται στην Πρόσκληση αυτή, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ αποφάσισε να διαθέσει ποσοστό 67% των μετοχών της ως άνω ανώνυμης εταιρείας με συναλλαγή, η οποία θα περιλαμβάνει «Σύμβαση Πώλησης Μετοχών» (ΣΑΜ) στον προτιμητέο επενδυτή που θα προκύψει από διεθνή διαγωνιστική διαδικασία και, ενδεχομένως, «Συμφωνία Μετόχων» (ΣΜ) για την ίδια εταιρεία. Περαιτέρω, οι ενδιαφερόμενοι πληροφορούνται με την εν λόγω Πρόσκληση ότι το έτος 2002 το Ελληνικό Δημόσιο συνήψε με την ανώνυμη εταιρεία «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) Α.Ε.» Σύμβαση Παραχώρησης που κυρώθηκε μεταγενεστέρως με νόμο (βλ. άρθρο πρώτο του ν. 3654/2008, Α' 57), δυνάμει της οποίας παραχωρήθηκε στην εταιρεία «το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης της γης, των κτισμάτων και της υποδομής της χερσαίας λιμενικής ζώνης του Λιμένος Πειραιώς, καθώς και το δικαίωμα σύναψης περαιτέρω παραχωρήσεων αναφορικά με τη λειτουργία αυτού σε τρίτους, έναντι καταβολής καταλλήλου ανταλλάγματος». Περαιτέρω, οι ενδιαφερόμενοι πληροφορούνται με την ίδια Πρόσκληση του ΤΑΙΠΕΔ ότι η, από έτους 2002, Σύμβαση Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) Α.Ε.» θα αποτελέσει αντικείμενο αναδιαπραγμάτευσης και, ενδεχομένως, τροποποίησης με σκοπό, μεταξύ άλλων θεμάτων,: i) να εισαχθούν περισσότερο λεπτομερείς παράμετροι και προδιαγραφές σχετικά με τις τρέχουσες υποχρεώσεις του Ο.Λ.Π. να παρέχει, φιλοξενεί ή/και υποστηρίζει μία πλήρη σειρά από λιμενικές υπηρεσίες και δραστηριότητες εντός του Λιμένος Πειραιώς, ii) να διατηρηθεί η θέση και ο ρόλος του Λιμένος Πειραιώς και να επιτηρηθεί η κεφαλαιώδης εθνική σημασία του ως κύριου θαλάσσιου λιμένα που συνδέει την ηπειρωτική Ελλάδα με τα νησιά του Αιγαίου, iii) να ενθαρρυνθεί η επένδυση προκειμένου να βοηθηθεί η αναζωογόνηση των περιοχών/δραστηριοτήτων κατασκευής και επισκευής πλοίων, iv) να στηριχθεί η ισόρροπη ανάπτυξη των διαφόρων λειτουργιών και δραστηριοτήτων εντός του Λιμένος Πειραιώς, v) να προσδιοριστεί λεπτομερώς η κατάλληλη διαδικασία για τον καθορισμό και την έγκριση από το Ελληνικό Δημόσιο των τιμολογίων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες ακτοπλοΐας λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές, κοινωνικές και δημογραφικές παραμέτρους, vi) να προκύψουν κατάλληλα κίνητρα και μηχανισμοί αναπροσδιορισμού που να καθορίζουν τα επίπεδα των χρηματικών ανταλλαγμάτων παραχώρησης καταβλητέα από τον Ο.Λ.Π. στο Ελληνικό Δημόσιο και vii) να συμφωνηθούν συγκεκριμένες επενδύσεις στο λιμάνι του Πειραιά. Στην ίδια ως άνω Πρόσκληση ορίστηκε ότι η διαδικασία για την απόκτηση πλειοψηφικής συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της Ο.Λ.Π. Α.Ε. θα

διενεργηθεί σε δύο στάδια (φάσεις). Ειδικότερα, κατά την πρώτη φάση τα ενδιαφερόμενα μέρη θα κληθούν να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους και να αποδείξουν ότι πληρούν τα Κριτήρια Προσωπικής Κατάστασης και το Κριτήριο Χρηματοοικονομικής Επάρκειας που ορίζονται λεπτομερώς στην Πρόσκληση, στη συνέχεια δε, τα ενδιαφερόμενα μέρη, των οποίων οι προδιαγραφές ικανοποιούν τα ανωτέρω κριτήρια (προεπιλεγέντα μέρη) θα κληθούν να συμμετάσχουν στη δεύτερη φάση της διαδικασίας, στην οποία θα υποβάλουν δεσμευτικές οικονομικές προσφορές και θα αποδείξουν ότι πληρούν και τα Κριτήρια Τεχνικής Επάρκειας. Τέλος, στην εν λόγω Πρόσκληση ορίσθηκε ότι οι ακριβείς όροι των τροποποιήσεων της Σύμβασης Παραχώρησης στην Ο.Λ.Π. Α.Ε. του προαναφερθέντος αποκλειστικού δικαιώματος και οι εμπορικές συνέπειες των εν λόγω τροποποιήσεων θα προσδιοριστούν στη δεύτερη φάση της διαδικασίας. Στις 8.4.2016 υπογράφηκε η Σύμβαση Αγοραπωλησίας Μετοχών μεταξύ του ΤΑΙΠΕΔ και του προτιμώμενου επενδυτή, παράρτημα της οποίας (υπ' αρ. 13) αποτέλεσε και το κείμενο της (τροποποιημένης) Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Λ.Π. Α.Ε. Στη συνέχεια εκδόθηκε ο ν. 4404/2016 "Για την κύρωση της από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 13 Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. και άλλες διατάξεις" (Α' 126).

1.2 Διατάξεις ν. 4770/2021 (Α' 15)

Σύμφωνα προς τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 4770/2021 «1. Στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δύναται να συσταθεί Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα με την ονομασία «Εθνική Ενιαία Πλατφόρμα Λιμενικής Κοινότητας» ("National Integrated Port Community System") για την ηλεκτρονική υποβολή δεδομένων από τους χρήστες και λοιπούς συναλλασσόμενους με τους λιμένες της χώρας, το οποίο είναι προσβάσιμο μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 22 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Η ηλεκτρονική διασύνδεση και διαλειτουργικότητα του συστήματος με τα συστήματα/ εφαρμογές όλων των εμπλεκόμενων φορέων και ιδίως με τα πληροφοριακά συστήματα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και Κοινωφελών Περιουσιών της Γενικής Γραμματείας Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών και την Ενιαία Ναυτιλιακή Θυρίδα, πραγματοποιείται μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 84 του ίδιου νόμου. 2. Η Εθνική Ενιαία Πλατφόρμα Λιμενικής Κοινότητας παραμένει καθ' ολοκληρία υπό κρατική ιδιοκτησία, είναι μοναδική για όλους τους λιμένες της χώρας, τηρείται και λειτουργεί με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής

και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και τελεί υπό τον αποκλειστική εποπτεία της. Το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δύναται να αναθέτει και σε ιδιώτες το σύνολο ή τμήμα της τεχνικής υλοποίησης του έργου της Εθνικής Ενιαίας Πλατφόρμας Λιμενικής Κοινότητας. 3. Στην Εθνική Ενιαία Πλατφόρμα Λιμενικής Κοινότητας καταχωρίζονται δεδομένα που αφορούν υπηρεσίες λιμένα και εφοδιαστικής αλυσίδας. Η καταχώριση των δεδομένων αυτών πραγματοποιείται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, έχει στόχο την καταγραφή προσφοράς και ζήτησης των υπηρεσιών αυτών κατά τρόπο ομοιογενή και με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και διενεργείται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικών διαδικασιών που θεσμοθετούνται ειδικά για τον σκοπό αυτό. 4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθορίζονται ο τρόπος χρηματοδότησης της σύστασης και της λειτουργίας της Εθνικής Ενιαίας Πλατφόρμας Λιμενικής Κοινότητας, τα δεδομένα που καταχωρίζονται, ο χρόνος υποβολής τους, οι ευθύνες των υπόχρεων, καθώς και οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια που σχετίζεται με την ηλεκτρονική διασύνδεση και διαλειτουργικότητα των συστημάτων των εμπλεκόμενων φορέων και την εν γένει λειτουργία της Εθνικής Ενιαίας Πλατφόρμας Λιμενικής Κοινότητας.»

Γ. Πραγματικά Περιστατικά

Η εν θέματι υπόθεση αφορά την παροχή μιας νέας λιμενικής υπηρεσίας, ήτοι την ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών που αφορούν την διακίνηση φορτίου από και προς την λιμενική περιοχή και την εξυπηρέτηση πλοίων. Η συγκεκριμένη υπηρεσία απαντάται στους μεγαλύτερους ευρωπαϊκούς εμπορευματικούς λιμένες, οι οποίοι έχουν ήδη θέσει σε λειτουργία παρόμοια ηλεκτρονικά πληροφοριακά συστήματα. Στο πλαίσιο αυτό η έρευνα για την συγκεκριμένη υπόθεση θα πρέπει κατά την γνώμη μας να εστιάσει αρχικά και κατά κύριο λόγο στο θέμα της ανάπτυξης, λειτουργίας και ιδιοκτησίας του συστήματος, και κατ' επέκταση της ελευθερίας πρόσβασης των χρηστών σε αυτή.

Οι ενστάσεις που εγέρθηκαν κατά της πλατφόρμας αυτής το έτος 2019 αφορούν την υποχρεωτικότητα της διεκπεραίωσης των υπηρεσιών αυτών μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας καταγραφής φορτίων ενόψει του γεγονότος ότι την πλατφόρμα διαχειρίζεται ένας ιδιωτικός φορέας και όχι ένας κρατικός, της τιμολογιακής πολιτικής της χρήσης της πλατφόρμας αυτής που δεν τεκμηριώνεται σε κάποιο ανταποδοτικό χαρακτήρα και της έλλειψης εγγύησης της αξιοπιστίας διαχείρισης των ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών που καταχωρούνται από τους χρήστες.

Συγκεκριμένα, η Σ.Ε.Π. αντετέθη σε οποιαδήποτε πρόσβαση συλλογικών φορέων των χρηστών με το επιχείρημα του ιδιωτικού δικαιώματος κατοχής της εν λόγω ηλεκτρονικής υπηρεσίας. Ωστόσο, τα αντίστοιχα συστήματα στους μεγαλύτερους εμπορευματικούς λιμένες είτε κατέχονται από δημοτικούς φορείς όπως στην περίπτωση του Rotterdam είτε σε συνεταιριστικά σχήματα χρηστών όπως στην περίπτωση της Αμβέρσας διασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο την ισότιμη πρόσβαση των χρηστών στην συγκεκριμένη ηλεκτρονική υπηρεσία.

Σύμφωνα όμως με το αρ. 24 του Ν.4770/2021, η λειτουργία και ιδιοκτησία του συγκεκριμένου συστήματος δεν αντιστοιχεί, από την ημερομηνία εφαρμογής του συγκεκριμένου νόμου, στην Σ.Ε.Π. Α.Ε. αλλά σε κρατικό φορέα. Σε συνδυασμό δε, και με την πρόβλεψη για την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας προστασίας προσωπικών δεδομένων, κατά την γνώμη της Αρχής, καταρρίπτονται τα επιχειρήματα και οι προβληματισμοί των συλλογικών οργάνων των λιμενικών χρηστών (Διεθνής Ναυτική Ένωση, Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιά) περί κινδύνου μη ισότιμης και μη δίκαιης πρόσβασης των χρηστών στην συγκεκριμένη λιμενική υπηρεσία.

Δ. Επί της υπόθεσης

Βάσει του Ν.4770/2021 (ΦΕΚ Α 15/2021) και ειδικώς του άρθρου 24, προβλέπεται η δημιουργία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, που θα λάβει την ονομασία «Εθνική Ενιαία Πλατφόρμα Λιμενικής Κοινότητας». Στην πλατφόρμα αυτή θα υποβάλλονται δεδομένα από τους χρήστες και λοιπούς συναλλασσόμενους με τους λιμένες της χώρας και θα είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr). Η εν λόγω πλατφόρμα θα παραμείνει καθ' ολοκληρία υπό κρατική ιδιοκτησία, θα είναι μοναδική για όλους τους λιμένες της χώρας, θα τηρείται και θα λειτουργεί με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και θα τελεί υπό την αποκλειστική εποπτεία της. Το τελευταίο θα δύναται να αναθέτει και σε ιδιώτη το σύνολο ή τμήμα της τεχνικής υλοποίησης του έργου της πλατφόρμας αυτής. Στην πλατφόρμα θα καταχωρίζονται δεδομένα που αφορούν υπηρεσίες λιμένα και εφοδιαστικής αλυσίδας σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Ο στόχος της πλατφόρμας αυτής είναι η καταγραφή της προσφοράς και της ζήτησης των υπηρεσιών αυτών κατά τρόπο ομογενή και με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας και θα διενεργείται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικών διαδικασιών που θεσμοθετούνται ειδικά για τον σκοπό αυτό.

Επομένως, βάσει του Ν. 4770/2021 θεραπεύονται όλες οι αιτιάσεις των διαμαρτυρόμενων φορέων για τη δημιουργία και λειτουργία πλατφόρμας πληροφοριών με σκοπό τη διεκπεραίωση μέσω αυτής των λιμενικών, πρακτορειακών και τελωνειακών εργασιών από τον ΣΕΠ. Τούτο καθώς εκ του νόμου, η ιδιοκτησία, λειτουργία και εποπτεία μίας τέτοιας πλατφόρμας είναι δυνατή μόνο από κρατικό φορέα, το οποίο δύναται να αναθέσει σε ιδιώτη μόνο την τεχνική υλοποίηση του έργου της πλατφόρμας αυτής είτε εν συνόλω, είτε τμηματικά και όχι τις αρμοδιότητες του Κράτους σε αυτήν. Περαιτέρω, η κρατική αυτή πλατφόρμα δημιουργείται εντός του θεσμικού πλαισίου προστασίας των στοιχείων που θα υποβάλλονται σε αυτήν και με ηλεκτρονική διαδικασία που θεσμοθετείται ειδικά για αυτόν τον σκοπό. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα διασφαλίζεται η αξιοπιστία διαχείρισης των ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών που θα καταχωρούνται στην πλατφόρμα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων σε φανερή ψηφοφορία ομόφωνα

ΓΝΩΜΟΔΟΤΕΙ

- Ότι άμα τη εφαρμογή του νέου νομικού πλαισίου για την εν λόγω υπόθεση μόνον κρατικός φορέας δύναται να έχει υπό την ιδιοκτησία, λειτουργία και εποπτεία του αντίστοιχη ηλεκτρονική πλατφόρμα καταγραφής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 ν.4770/2021 (Α' 15), προτείνεται να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο.

Ο Πρόεδρος της

Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων

Απόστολος Γ. Παπαποστόλου